



SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 231

van **JOS DE MEYER**

datum: 16 januari 2018

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Onderwijs - Lerarentekort in stedelijke context

Bij het begin van de huidige legislatuur werd al verwezen naar een mogelijk lerarentekort tegen 2020, en ook naar het specifieke probleem ter zake van het Brusselse onderwijs. Tijdens de commissievergadering van 2 oktober 2014 vermeldde de minister dat de uitstroom uit het Brusselse onderwijs van leerkrachten jonger dan 30 jaar over een periode van 5 jaar na indiensttreding 42 procent bedraagt. Dat zijn spectaculaire cijfers. Tijdens de commissievergadering van 7 juli 2016 werd het leerkrachtentekort in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest opnieuw aan de orde gebracht en besproken.

Op 11 januari 2018 werd tijdens de commissievergadering in deze context bovendien verwezen naar de specifieke grootstedelijke context, en het feit dat een zeer groot aandeel van de leerkrachten in het Brusselse onderwijs niet in de hoofdstad woont, waardoor men veeleer geneigd is om een aanstelling dichterbij huis te aanvaarden, als die kans zich voordoet. De minister stelde toen dat het probleem zich niet enkel in Brussel voordoet, maar (ik citeer) "bij uitbreiding in meerdere grote steden."

Graag wil ik meer informatie verkrijgen over de mogelijke verschillen tussen de uitstroom van leerkrachten in de verschillende steden, en de eventuele beleidsvisie van de minister hierop.

1. Tijdens de vergadering van 11 januari 2018 werd specifiek vermeld dat de uitstroom van personeelsleden in Brussel groot is, maar dat ook heel Vlaanderen lijdt aan 'leerkrachtenschaarste'.

Hoe groot is die schaarste (niet in absolute cijfers maar in de verhouding tussen de in te vullen voltijdsequivalenten en de leerlingenaantallen)? Is hier een verschil op te merken tussen de situatie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de rest van Vlaanderen?

2. Hoe groot is die schaarste in Antwerpen en Gent? Is die te vergelijken met die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?
3. Hoe groot is de schaarste in de centrumsteden? Is die te vergelijken met die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of met die in de grote steden?
4. Zijn er volgens de minister specifieke beleidsmaatregelen nodig om de jobretentie te verhogen bij leerkrachten in de grote steden? In de centrumsteden? Welke specifieke beleidsmaatregelen worden daarvoor overwogen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

ANTWOORDop vraag nr. 231 van 16 januari 2018
van **JOS DE MEYER**

1. Vacatures bij de bemiddelingsdiensten worden nooit uitgedrukt in VTE waardoor het niet mogelijk is een verhouding te geven tussen het aantal VTE en de leerlingenaantallen. Onderstaand vindt u een overzicht van de spanningsindicatoren in Brussels Hoofdstedelijk gewest (BHG) en Vlaanderen van september 2016 tot december 2017. De spanningsratio drukt uit hoeveel niet werkende werkzoekenden met beroepsaspiratie leerkracht én een geschikt onderwijsdiploma er zijn ten opzichte van het aantal openstaande vacatures in onderwijs. Een lagere spanningsratio suggereert een groeiende schaarste aan leerkrachten.

Voor Brussel hebben de cijfers betrekking op zowel Franstalige als Nederlandstalige scholen, en wordt de vergelijking gemaakt tussen "ontvangen vacatures" en werkzoekenden.

Tabel 1: spanningsratio Brussels Hoofdstedelijk gewest

| | Secundair 3de/4de graad | Secundair 1ste/2de graad | Basisonderwijs |
|--------|-------------------------|--------------------------|----------------|
| sep/16 | 18,67 | 4,26 | 16,18 |
| okt/16 | 13,20 | 4,69 | 21,86 |
| nov/16 | 13,41 | 5,14 | 15,00 |
| dec/16 | 22,31 | 5,97 | 9,67 |
| jan/17 | 9,11 | 2,90 | 9,00 |
| feb/17 | 8,49 | 3,08 | 8,68 |
| mrt/17 | 10,57 | 3,76 | 3,80 |
| apr/17 | 10,89 | 5,52 | 4,97 |
| mei/17 | 16,06 | 4,79 | 4,41 |
| jun/17 | 32,10 | 10,06 | 4,61 |
| jul/17 | 45,13 | 13,43 | 29,00 |
| aug/17 | 20,63 | 7,68 | 8,82 |
| sep/17 | 10,50 | 3,40 | 12,04 |
| okt/17 | 11,29 | 2,81 | 5,90 |
| nov/17 | 12,60 | 3,71 | 5,24 |
| dec/17 | 23,69 | 5,59 | 6,96 |

Tabel 2: spanningsratio Vlaanderen

| | Secundair onderwijs | Basisonderwijs |
|--------|---------------------|----------------|
| sep/16 | 7,57 | 15,41 |
| okt/16 | 5,42 | 7,50 |
| nov/16 | 4,32 | 4,37 |
| dec/16 | 4,04 | 4,56 |
| jan/17 | 2,50 | 2,48 |
| feb/17 | 3,19 | 2,37 |
| mrt/17 | 3,67 | 1,66 |
| apr/17 | 3,31 | 1,89 |
| mei/17 | 3,31 | 1,56 |

| | | |
|--------|-------|-------|
| jun/17 | 5,24 | 3,04 |
| jul/17 | 9,05 | 14,78 |
| aug/17 | 13,26 | 20,64 |
| sep/17 | 7,17 | 13,46 |
| okt/17 | 5,29 | 8,05 |
| nov/17 | 3,10 | 2,70 |
| dec/17 | 3,39 | 4,06 |

Wanneer we september 2016 vergelijken met september 2017, dan blijkt dat zowel in het basis- als het secundair onderwijs en zowel in het Brussels Hoofdstedelijke gewest als in Vlaanderen de krapte aan leerkrachten is toegenomen.

- 2-3. Uit de arbeidsmarktbarometer voor het onderwijs (<http://www.agodi.be/sites/default/files/atoms/files/9arbeidsmarktsept2017.pdf>) van september 2017 blijkt dat ook in Brussel het aantal ontvangen vacatures stijgt, en dat de werkloosheid voor (Nederlandstalige en Franstalige leerkrachten) met 20% (basisonderwijs) en 15% (secundair onderwijs) daalt. In Vlaanderen is in 2017 gemiddeld genomen het aantal werkzoekenden leerkrachten gedaald met bijna 6%. In de stad Antwerpen bedroeg de daling 3,5%, in Gent 8,3%.
4. Zoals aangegeven in VOU 644 is het in de eerste plaats belangrijk dat het lerarenberoep voor iedereen aantrekkelijker wordt. In dat kader zijn grote dossiers zoals de hervorming van de lerarenopleiding, de cao- en loopbaanbesprekingen uiteraard belangrijke schakels. Momenteel zijn we in het kader van een nieuwe CAO ook gesprekken aan het voeren om de tewerkstelling en loopbaankansen van startende leraren te verbeteren. Om jongeren te stimuleren om in de eigen buurt leraar te worden, geloof ik ook sterk in lokale samenwerkingsverbanden. Een voorbeeld hiervan is het sectoraal netwerk onderwijs in Antwerpen, een samenwerking met onderwijspartners, lerarenopleidingen, Agodi en de VDAB. In Brussel doet de VGC heel wat inspanningen. Zo is er de campagne 'Lesgeven in Brussel' waarbij wordt ingezet op het motiveren van Brusselse jongeren om te kiezen voor de lerarenopleidingen. Bovendien stimuleert men de studenten in de lerarenopleidingen aan de Nederlandstalige hogeronderwijsinstellingen in Brussel om te kiezen voor het leerkrachtenberoep in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel.

Dit gebeurt op de volgende manieren:

- Het project 'Ketjes met Talent' laat scholieren in het Nederlandstalig secundair onderwijs in Brussel op een speelse manier kennis maken met het lerarenberoep. Ze bereiden een activiteit voor die ze nadien met leerlingen uit een basisschool uitvoeren.
- Voor studenten in de Brusselse lerarenopleidingen ontwikkelde Lesgeven in Brussel het interactieve stadsspel 'Big City Life' om de toekomstige leerkrachten kennis te laten maken met Brussel als culturele, onderwijs- en leefstad.
- Lesgeven in Brussel is ook aanwezig tijdens proclamaties van de Brusselse lerarenopleidingen om hen rechtstreeks toe te leiden tot het vacature-aanbod.
- De communicatiecampagne, die draait rond het reclamefilmpje in de Brusselse cinemazalen (Kinopolis en UGC De Brouckère) richt zich in de eerste plaats naar Brusselse jongeren, om hen aan te moedigen het lerarenberoep te overwegen.